Úterý 7. června

Vstal jsem relativně brzo – už v 7.00 h, ovšem přesto do už poměrně velkého vedra. Včerejší a předvčerejší vysoké teploty se asi podepsaly na mé vcelku nechuti k jídlu, tak jsem měl na snídani jenom dvě müsli tyčinky a litr vody, zabalil jsem a odjel směr Michigan, že bych mohl polední a odpolední vedra přežít u jezera Michigan. Jenomže vedra se nekonaly, zatáhlo se a ochladilo a vítr od vody skutečně foukal studeně. Natáhl jsem tedy dnešní štreku až do Traverse City, které znám už ze svého vánočního výletu, a celkem blízko za Traverse City na odpočívadle u dálnice zaparkoval. Na zítřek jsem si nechal první drobné opravování jako je dotáhnout řetěz, znovu upevnit – lépe a radostněji – větrný štít, na jehož úchytu se ze čtyř dva šrouby zlomily atp. Pro šrouby jsem se zastavil v hardware obchodě v T.C. a po zaplacení dolaru dvacet mi na odchodu prodavač říká: „Nashle, Martine“. V první chvíli mi blesklo hlavou – odkud zná mé jméno, a teprve pak jsem si uvědomil, že to je kouzlo platebních karet. A taky asi ne každý zákazník přijde do obchodu a koupí čtyři šrouby, jenom.

Středa 8. června

Jak řekli, tak udělali. Nepočítal jsem, že bych dneska vyrazil příliš brzo, ono se řekne – drobné opravy, jenomže to se musí shodit kufry, pohrát si s naštelováním, nahodit kufry, a to všechno chvíli trvá. U větrného štítu jsem navíc řešil problém, jak zahnout jednu tyč úchytu (čtvercový profil) přesně v 7 17/32 palce délky a pod úhlem 173°. Po chvíli se mi to samozřejmě úspěšně podařilo a jen jsem si říkal, že s tak přesnou strojařinou, co na té motorce dělám, bych měl lépe studovat strojárnu, když už na to mám to nadání. Fakticky – s tím štítem jsem velmi spokojenej, tipnul bych si, že se to v nejbližší době nezlomí. (V následujících 3 dnech se mi zlomily další 2 šrouby. Je to zkrátka poddimenzované.) Teď už zbývá jen utáhnout kloub zrcátka, protože toto se ve vyšších rychlostech uklání.

Odpočívadlo – nádherně situované, u jezera – jsem opustil tedy až zhruba v půl druhé, částečně i proto, že se mi nepodařilo příliš brzo vstát. Ráno byla zzzima, že se mi až kouřilo od pusy. Vůbec tady příroda vypadá, že se teprve probouzí do jara. Kvetou šeříky a další stromy, co ještě ani nemají listí, ale napřed kvetou, podél cesty se to zelená všemi možnými odstíny zeleně, od jarní zeleně pupenů až po sytou zeleň statných listnáčů, no a tak. Na ty chladné rána si ale patrně budu muset zvyknout, tipnul bych si, že v Rockie Mountains o moc tepleji nebude.

Popostrčil jsem se tímhle krajem jezer a zeleně skrze velikej a dlouhej most mezi jezery Huron a Michigan k městečku Sante Ste Marie, kde ústí jezero Superior a ústí si do jezera Huron. Voda tam steče zhruba 20 stop,

Čtvrtek 11. srpna

Čas mě tlačí, domů to mám stále přes tisíc mil, takže jsem vyrazil relativně brzo ráno směrem k monumentu indiánského náčelníka Crazy Horse monument. Nejen že se ten náčelník jmenuje Bláznivý Kůň, on je to i bláznivý projekt. Na truc pomníku čtyř prezidentských tváří, který je nedaleko, se místní indiáni rozhodli udělat indiánský pomník. Jezdec na koni vznikne z toho, co byla původně hora, a bude vysoký 500 stop. Projektu se ujal sochař Ziolkowski, modely vypadají skutečně pěkně, na originálu se stále pracuje, pomalu se rýsuje indiánova tvář, která by mohla být dokončena r. 2000, a kdy se ten pomník celý dokončí, nemá nikdo nejmenší představu. Podotkněme ještě, že se jedná o soukromý podnik bez libovolných státních dotací, protože v upomínku na indiánův odpor proti státu.

Crazy Horse a Monument 4 tváří patří jaksi k sobě, takže jsem popojel k tomuto druhému veledílu. Tváře Washingtona, Jeffersona, Lincolna a Rooswelta jsou vytesány do hory Rushmore, každá je vysoká 60 stop a v záplavě dojmů z Crazy Horse vypadají jako malí Bobci. Člověk by to měl navštívit v opačném pořadí a pak by byl patrně šokován oběma veledíly. OK, viděl jsem, vyfotil jsem a skrze Bad lands n. p. jsem se dostal do placaté části Jižní Dakoty, kde už jediným mým úkolem bylo držet pravou rukou otevřený plyn. Mapa Jižní Dakoty se od tohoto okamžiku dá použít k hraní piškvorek, cesty jsou navzájem kolmé a tvoří čtverečkovanou síť.

K večeru jsem skončil pod stříškou na odpočívadle, což bylo dobře, neboť se rozpršelo, a schovat a přespat tam přišli i další dva chlapíci – John a Frank – na svých motorkách. Povídali jsme dlouho do noci chlapsky o motorkách, o bábách a tak a došli jsme na to, že bába na hadru na motorce 400 mil denně neujede. Tak jsem se naučil idiom vyjadřující děvče v době menstruace.

Pátek 12. srpna

Osmset mil domů, to by se dalo udělat ve dvou dnech. 800 mil a po cestě nic zajímavého k vidění. Snad to nějak přežijeme. Vyrazil jsem relativně brzo ráno a dostal se do ranní mlhy a vlhka. Byly místa na mé cestě, kdy jsem si přál větší vlhkost vzduchu, teď mě to však až tak moc netěší. Ještě stále ráno jsem znovu překročil Missouri a při té příležitosti se v ní okoupal. Jak si tak jedu Iowou, tak koukám, na co že to koukám, a on to Tábor. Tedy psáno po americku – Tabor, tak jsem se tam zastavil na oběd v místní Hospůdce – Holírně a od hospodské se dozvěděl, že tu žije česká komunita a že tu občas někdo i umí česky. O čemž mě přesvědčila jedna z pozdějších zákaznic, když se mě česky povyptávala, z kama že to su a uvítala mě v Táboře. Jenom na jídelníčku neměli zrovna žádné české jídlo, musel bych počkat do soboty na vepřo-knedlo-zelo. Snad na to natrefím příště.

Liptona a vločkách chuť na pořádný flák masa, tak jsem si objednal krvavej steak. Steak, že to bývá pořádnej flák masa a krvavej, že jsem ho takhle upravenej ještě neměl. A už hned tak asi mít nebudu. Vono to nebylo dobrý. Flák masa to byl – něco jako půl palce na výšku, přes celý talíř, kobzol jsem dostal na speciálním dalším talíři, jenže to maso bylo dost tučné. A kde to bylo tučné, tam to bylo jako žvýkačka, to se nedalo jíst. Libové maso bylo vcelku dobré, ze začátku, ke konci pak už všechno mělo jakousi tučnou pachuť a já měl problémy polknout, že se mi zvedal žaludek. A když jsem si uvědomil, že se mi zvedá žaludek a že mi to zase až tak moc nechutná, když mi to prošlo mozkem, tak to začalo být ještě horší. Vypadl jsem z hospody a nebylo mi až tak moc dobře. Hospoda narvaná, málo místa, uřvané děcka, spěchají na tebe, ať už uvolníš místo dalším, univerzální americké menu a na to všechno jídlo, které mi nechutnalo. Nahodil jsem koloběžku, že si najdu místečko na přespání, a ono jak na potvoru se mi žádné až tak moc nezamlouvalo. Až jsem přijel jednu slibně vyhlížející křižovatku, tak jsem na cestě udělal obrátku o 180 °, že se tam vrátím, jenomže jsem byl při té obrátce moc široký a sjel jsem na protilehlé straně pěkně do škarpy. Prostě mě tam holka převážila. Poškozený je větrný štít (naprasklý na jedné straně) a – bohužel – nádrž, na které je zvrchu promáčklina, jak jsem si na ni v té havárii dosedl. Naštěstí pro mne se tam přichomýtl chlapík s manželkou a ti mně pomohli tu koloběžku zvednout zpátky na cestu, sám nevím, jak bych to udělal. V těch nízkých rychlostech je ten cycle skutečně obtížněji zvládnutelný. Nakonec jsem se zakempoval na jedné odpočívce, když jsem večer musel pozabíjet asi 20 klíšťat, které částečně lozily po mně a částečně po stanu. Byl jsem dost udiven, že zakouslé do mé nohy bylo jenom jedno.

Na horizontu zuřila ostrá bouře, blesky se tam sypaly jeden za druhým, a musely to být pěkně veliké blesky, naštěstí to bylo daleko na západě a nestočilo se to nad mou hlavu.

Sobota 11. června

Na dnešek mám plánovanou návštěvu Minneapollis a docela se na to těším. Chci se podívat na největší v Americe kryté obchodní středisko jménem Mall of America, o kterém profesor Berger v náladě na party tvrdil, že pokud tohle neuvidím, tak jsem neviděl Ameriku, že tam mají speciální zkušebnu na – nyní v Americe extrémně populární – kolečkové brusle, kde si to nejen vyzkoušíš, ale si i můžeš zabruslit, že tam mají i podobnou zkušebnu na lyže, kde si můžeš zkusit zalyžovat, a tak.

Tak s těma lyžema, na které jsem byl skutečně zvědavý, to kecal, anebo v létě nejdou lyže až tak moc na odbyt, tak je ani nevystavovali. Ale jinak je to veliký business & show. Veliký třípatrový komplex tvaru čtverce, v každém

Oddechl jsem si trochu na picnikovém odpočívadle a nástupišti do hory a že se mi tam oddechovalo dobře a že už bylo odpoledne, tak jsem tam zůstal i na noc. Aut okolo projíždějících bylo i v noci stále dost.

Sobota 6. srpna

Ráno jsem si do té hory kousek vyběhl a musím znova říci, že se mi tam líbí. Aby taky ne, když se to tu jmenuje Eldorádo národní rezervace. Co se mi však nelíbí, je to, že u nástupiště do hory se člověk musí zaregistrovat pod pokutou 5000 dolarů a/nebo až 6 měsíců vězení. Obojí mi připadá jako nonsence, vyplňování papírů jako čirá byrokracie. Tím, že nechám lidi vyplňovat registraci, přece neochráním přírodu o 23,7 % lépe – i když kdo ví, možná, že se to dá v nějaké rubrice vykázat.

Seběhl jsem z hory dolů a jsem z toho nějaký unavený. To není dobře, protože co mne čeká, je dlouhá cesta, začíná mi ten ústup z Rockies do Indiany strašit v hlavě. Chci se ale zpátky protáhnout o něco severněji, kde by nemuselo být ubíjející vedro a taky se chci ještě trochu povozit touhle horou, takže vyrážím opět na sever a nevadí, že jsou tam šraňky a koleje. Mám po cestě ještě jeden národní park – Lassen Vulcanic n. p., maličký park okolo sopky naposledy činné roku 1915, a sem jsem dojel navečer. A jako obvykle v n. p. se tady nesmí volně stanovat, jenže já si našel picnikové stoly u cesty šikovně schované za křakama, kamž jsem se i s koloběžkou schoval. V noci v 10 hodin si přijel hlídač zkontrolovat parkoviště, jenže nic neviděl. Kdepak takhle na Olšáky, mám své zkušenosti od Žlutého kamene. Podotkněme ještě, že večer jsem byl rád, že jsem rád, že ležím a spím.

Neděle 7. srpna

Tak jsem si to včera večer napočítal domů celkem přesně na 2,5 tisíce mil. Na což máme s koloběžkou všeho všudy 8 dnů. OK.

Vstal jsem a vypadl jsem od nocležiště brzo ráno, aby mě snad nenachytala ranní úklidová četa, když hlídače jsem včera večer tak chytře přelstil, a vyběhl jsem hore kopcem 2 míle na tu sopku Lassen Peak, co si soptila v letech 1914–15. A byly tam docela pěkný výhledy dookola a vrchol vypadal sopkovatě, tak jsem byl spokojenej. Tyhle hory co nějak vyvrášćí z pohybů zemské kůry, jsou mi jaksi pochopitelnější, než hora, co vznikne z placky tak, že okolo proteče voda, a tak jsem se v tomhle parku cítil jaksi spokojenější než řekněme v Grand Canyon. Nahoře byla zima a foukalo tam, plus moje únava z předešlých dnů – prostě jsem raději seběhl dolů a ujel svých dnešních 300 vlekoucích se mil. Cesta mě zavedla zpátky na hlavní, tedy do širokého údolí, kde jedním z mých největších zážitků byly barvy západu slunce. Jsem v Oregonu, což je můj 30. navštívený stát Unie.

Středa 15. června

Ta patnáctka v datu znamená, že mám před sebou ještě 61 dnů prázdnin, anžto zpět v Lafayette bych se měl objevit 15. srpna. Jak se tak dívám na první stránku, tak za sebou už mám 9 dnů, které nebyly marné, i když věřím, že i dny budoucí nebudou k zahození.

Severní Dakota – stát, kterým většina cestovatelů profičí jak zapálená rachejtle, jak to říká můj průvodce Amerikou. Ono je to tu tak, že když se otočíš dokola o 360 °, tak furt neuvidíš nic. Plocha placatá s velice úrodnou tmavou půdou. Když jedou koncem léta kombajnéři sklízet zrno, tak celá ta sklízecí mašinérie začíná dole v Louisianě a Texasu a táhne postupem času skrze celou Ameriku až skončí v Severní Dakotě. Připadá mi, že jediný rozdíl mezi plackou tam dole a tady nahoře je v tom, že tady je chladněji. A přece jsem tady našel trochu kopečky – na samé hranici s Kanadou je u městečka Botineau státní rezervace Matigohse – a hned se to tam hemží pionýrskými tábory, rekreačními středisky atd.

V témže městečku jsem v obchodě Jamaha zakoupil novou páku spojky, ať mi ta koloběžka nevypadá tak moc orvaně, a důležitější – těsnění pro výfuk. Původně jsem si myslel, že ještě dneska ujedu z Dakoty pryč do Montany – a ušetřím tak jednu hodinu, protože se octnu v dalším časovém pásmu, pak jsem to ale zakempoval těsně před hranicí na odpočívadle, protože mi mapa říkala, že hned tak brzo bych později něco takového nepotkal. Trochu jsem šteloval na koloběžce a tak už vím, kudy mi to cedí olej nejvíc. Je to stále totéž těsnění okolo hřídele náhonu na řetěz. Taky řetěz jsem dotáhl a začíná to vypadat, že se mu chce do důchodu a že bych si měl hledět pořídit novej. Docela by mě zajímalo, kolik bude stát řetěz k motorce, která celá stála pět stovek.

Večer nám bylo lze viděti duhu a bývalého majitele okolních polí, onen pak v kowboyském stetsonu a klasických džínách, jak též jinak.

Čtvrtek 16. června

Ráno se probudím a co nevidím, tedy samozřejmě co vidím. Vidím, že prší, že je zataženo přes celou oblohu a že to vůbec nevypadá, že by se to chtělo roztrhat. Moc se mně do toho jet nechtělo, a tak jsem se ráno balil přes tři hodiny a na cestu jsem se dal až po poledni. Výletníci ze západu mne nepotěšili, včera prý v Yellowstoně sněžilo. Hned jak jsem vyjel, tak začalo samozřejmě pršet víc. Proti chladu jsem vybaven dobře, proti dešti méně, chtělo by to nepromokavé boty. Ty svoje si nyní pečlivě krémuji každý den – po zkušenosti z Minnesoty, ale i přesto po chvíli jízdy v dešti promokají. Přehoupnul jsem se přes hranici do Montany a s hranicí jakoby i začaly

Úterý 2. srpna

A opět mě ráno brzo probudilo slunko, ale nejen to, i nějaká liška či kojot či co si štěkalo dost blízko, pak už jsem jen slyšel zoufalé zapískání pravděpodobně zajíce a následné křoupání kostí. Jen jsem si tak šáhnul po svém krku, abych se ujistil, že dneska byla řada na někom jiném.

Že se mi povedlo včera do večera ujet pořádný kus cesty, dostal jsem se na půldenní vzdálenost od jižní hrany Grand Canyonu o den dříve, než jsem původně plánoval. Ono jsem si původně myslel, že už je to jenom čtvrt dne jízdy a tak mě ta vzdálenost přeci jen trochu překvapila, nicméně v půli dvanácté jsem na výletnických informacích zjistil, že kempy dole v kaňonu jsou plné a že bych na své povolení musel čekat dva dny. A že se určitě nemám pokoušet seběhnout až dolů k řece a zpátky za jeden den. A tak jsem ve dvanáct zahájil svou cestu do kaňonu dolů po stezce Zářivého anděla. Vtip je v tom, že dole je o moc víc vedro než nahoře a o moc míň vody než nahoře a že je to nejprve dolů a pak nahoru. A voni lidi dolů do toho žhavého pekla nalezou a pak mají problémy vylézt zpátky nahoru. A tak za uplynulé tři roky měli 750 případů, kdy někomu musela pomoct místní horská služba s mulami. Já jsem ten kaňon bral skutečně seriozně. Cestou tam mají co míli a půl občerstvovací stanice s vodou a na vyhlídkový bod dolů je to 6 mil (jeden výškový kilometr) = 4× cestou dolů potkáš vodu. Na 4,6 míli je dokonce pramen Zářivého anděla, kempink, rostou tam stromy, a vůbec si člověk připadá jako v oáze. OK, tak dolů jsem sešel svým třímílovým za hodinu tempem, to mě ani moc nepřekvapilo. Bylo to dolů kopcem a bez zátěže, takže proč ne. Jenže po odpočinku dole jsem nahoru vyšel taky svým třímílovým za hodinu tempem a to mě dost překvapilo. Teda předešel jsem všechny a dost jsem je tím deptal, a dost jsem u toho dýchal, ale přeci jenom jsem nečekal, že to byť i jenom půjde vyjít nahoru takhle rychle. Trik je v tom, že ta stezka je do extrémního dolíku, jenže postavená velmi pozvolně s mnoha serpentinama a že teda není až takovej rozdíl jít dolů nebo nahoru. Dole v oáze u vody jsem potkal dvě mladé holky – Češku a Slovenku, co dělají v Americe dráby na malé děti a za těch pár šušňů, co dostanou, pak cestujou okolo. To je dobře, že mládí pozná svět, jenže ony mně ty báby vykaly. Boha, to musím vypadat staře.

Nakonec jsem si dal v báru pivo, na večeři jsem měl já a místní veverky granula vločky, a poodjel jsem od kaňonu pryč přespat u cesty. A zrovna, když jsem se utábořil, zapadalo slunko, a já se na to díval jako na barevnou televizi.

Neděle 19. června

Někdo mi ukradl lžíci. Prostě jak jsem ji tam včera položil, tak tam dneska není. Jediným vysvětlením je, že si ji odnesl do svého doupěte jeden z místních syslů, no ale moc smyslů to nedává. Naštěstí mám lžíce dvě, takže jsem se nasnídal, ale bez lžíce se neobejdu, musím si nějakou někde opatřit.

Konečně jsem dorazil do Ledovcového národního parku a i jsem našel místní horskou službu, u které se dají zakoupit mapy a kde se člověk musí zaregistrovat, chce-li si někam popojít. Rozhodl jsem se zítra si udělat volno a na túru vyrazit odpočatě v úterý. Túru jsem si vymyslel šestidenní tak, aby to jeden zhruba mohl ujít, bude-li dobré počasí. Já si musím zaregistrovat přesný itinerář a tento i dodržovat – tedy podle regulí HS. Jenomže při mém způsobu turistiky, kdy přechod přes dané sedlo dost závisí na tom, jaké je počasí atd., to prostě dopředu na šest dní říct nemůžu. Můžu říct, co bych si takhle zdola asi představoval. Ale určitě nemůžu říct, jak to bude nahoře. Nakonec se ukázalo, že začínám-li v úterý, tak se nejdříve můžu zaregistrovat v pondělí, takže jsem sbalil mapy a večer budu mít o čem přemýšlet.

Jenom za to, abych se dostal do národního parku, jsem zacvakal 3 $ a kdybych chtěl přespat v oficiálním kampu, tak bych měl platit dalších 10. To mi nepřišlo spravedlivé, jenom za to, že si někde postavím svůj maličký stan a vyspím se, bych měl platit tolik, tak jsem to potáhnul kousek po šotolinové cestě a upíchl se v lese. Proti komárům jsem si musel udělat dýmivý ohníček, ale i tak jsem brzo zalezl do stanu a šel spat.

Pondělí 20. června

Sjel jsem ráno zase zpátky do městečka Apgar, kde jsem s výhledem přes jezero na nádherné hory posnídal a na horské službě si vyzvedl povolenku k putování skrze n. p. Celé to zaregistrování mého výletu trvalo snad přes hodinu a dostalo se mi nespočet dobře míněných rad, jako že když se chodí po horách, tak to vede nahoru a dolů. Starostliví byli chlapci hodně, na což nejsem až tak moc zvyklý, celá ta věc se zaregistrováním si výletu, jinak že mi není povoleno tam přenocovat, atd., je mi trochu proti srsti, ale dobře. Jiný kraj, jiný mrav, česky se tu kvůli mně učit nebudou. Stejně si myslím, že jakmile se dostanu do hory, tak už – konečně – budu záviset na sobě a svých schopnostech, ale pro jistotu mám své povolení s sebou.

Popojel jsem další kousek k benzince a začal pracovat na koloběžce, jako vyměnit olej, trochu ji umýt a tak a dobře mi to zabralo čtyři hodiny. Tedy – nechvátal jsem nijak – poprvé v životě jsem na ní čistil olejovej filtr (pěkně zaprasenej) a taky mám přece dnes den volna. Chlapík na kole se tak u mne zastavil, a že by se potřeboval podívat do mapy, kudy že to vede dál. Pak se z něj začalo soukat, že potřebuje do Jižní Dakoty, že je z kola vyčerpaný,

jak vypadá běžné policajtovo auto už vím celkem dobře, ale v jeepu jsem ho viděl doopravdy poprvé.

Pátek 29. července

Vede ta cesta tady docela hezkou krajinou, něčím jako polopouští, z vyprahlé planiny porostlé křaky se zvedá tu a tam skála ještě nezerodovaná vodou a mne jen tak u toho napadá, jak že se tady daly chovat krávy. Protože svého času na přelomu století zhruba tak nějak odsud kovbojové honili stáda krav na sever do Denveru na vlak, který je pak dále vozil na východ. Z kteréžto doby nám zůstaly westerny, jeansy a Američanova záliba v hovězím steaku, protože prase by se asi takhle po vlastních z Nového Mexika do Colorada nepřepravilo, a taky by se pak honáci nejmenovali kovboj.

Dojel jsem si do městečka Farmington a – jako obvykle – na rozhraní města a polí našel K-mart, kde si nechám vyvolat své další filmy. Vzhledem k tomu, že se v oblasti zdržím patrně až do pondělí, mi to, že si je můžu vyzvednout vyvolané v pondělí, docela vyhovuje. Cesta do Durango mě dále vede skrze Aztécké zříceniny – Aztec Ruins, na kteroužto památku jsem byl dost zvědavý. První trik je ten, že Aztécké zříceniny nepocházejí od Aztéků a jejich říše v Mexiku, alebrž od místních Pueblo indiánů. Aztécké se jmenujou proto, že příchozí angličtí osadníci si mysleli, že to jsou zříceniny Aztécké a tohle zavádějící jméno tu už zůstalo. Takže se vlastně jedná o zříceninu puebla někdy z let 1150. Je to docela velká zřícenina, odhady říkají, že tu mohlo žít 300–500 lidí. Jenom další trik je v tom, že tu žili zhruba jen asi 50 let a pak z neznámých důvodů odešli pryč. Na to, jak veliká je to stavba ze solidního kamene a kolik muselo stát úsilí ji vybudovat, je tahle migrace skutečně záhadná. No a poslední trik je ten, že mi ta stavba – byť veliká – připadala přeci jen poněkud primitivní. Dle mých chabých historických znalostí si to tou dobou v Evropě vesele hasila gotika a sem – tam nějaká ta rotunda z té doby nám ještě stojí. Každopádně něco jako kamenná klenba na Aztéckých ruinách neexistuje, všechny stropy jsou jenom klády položené na zdech či sloupech, a obytné místnosti, kterými nám bylo lze se projít, byly velikosti zhruba na 4 kroky. V Taos pueblu, které ještě dnes žije a turisticky vzkvétá, byly místnosti, kterými jsem prošel, zhruba o dva kroky větší, jinak však velmi podobné a já nerozumím tomu, proč se ta kultura a architektura za 800 let (a možná i více) nějak výrazněji nepohla.

Odpoledne se přihnala, jako obvykle, bouřka z tepla, jenže já jsem se schoval a lebedil si pod stříškou na dálničním odpočívadle. Pokusil jsem se si opravit pravé zrcátko, jenže se mi při tom rozbilo na několik kousků, takže budu mít patrně v nejbližších letech smůlu.

Měl jsem ohníček, vykoupal jsem se v jezeře a dokonce tam na mě svítila elektřina, a já jsem si jen tak říkal, kterápak asi panenka mě k tomu ohníčku přijde navštívit.

Pátek 24. června

A byla bouřka i ráno, ale já jsem chytře zůstal v suchu. I se suchým stanem. Jenom jsem do hory vyrazil trochu později, než bych chtěl, no ale nemám to tak daleko – asi 11 mil, tak se tak moc neděje. První půlka cesty byla přibližovací, šlo se ploskatým údolím v lese podél vody a přes ty stromy člověk málem ani nevěděl, že je ve velehorách.

V druhé půlce jsem nastoupal nějakých 800 výškových metrů, a to už se nešlo lesem, alebrž loukama, a svítilo sluníčko a hory se ukazovaly jako vymalované. Též jsem si je nafotil, i s kytičkama, co všade okolo kvetly. Jenom tak jednu obavu jsem měl. Půlku cesty šel přede mnou někdo, kdo nechával na zemi razítka medvědích tlapek. A taky rýpání v zemi a tak – asi dvě hodiny staré. No halekal jsem, halekal, až se z poza zatáčky a křaku vynořil člen H.S., ten předvčerejší, co se jmenuje Gary Vodehnal a česky umí – Jak se máš, dobře. Pantáta Vodehnal uměl ještě česky plynně, synovi už zůstalo jenom tohle souvětí. Docela jsem měl štěstí, že to měl dneska Gary mou cestou do kempu Padesáti hor, protože mi tak na sněhu ukázal cestu. Protože kromě jeho stop a mých stop tam pak už nikoho víc stopy nebyly a nemám proč bych nepřiznal, že sám bych měl s hledáním cesty cestičky nemalé problémy.

Kemp Padesáti hor je patrně jedno z nejkrásnějších míst tohoto pohoří. Teda pokud člověk nestojí na jeho nejvyšší hoře Cleveland, tam ovšem nevede žádná turistická stezka. Ono je to tu totiž tak, že hřebeny tvoří jakýsi ovál a uprostřed je poměrně placato – hora uprostřed se jmenuje Placatá hora a je významně nižší, než hřebeny. A kemp Padesáti hor je zrovna tak, že člověk vidí dookola toho oválu. Kdybych měl panoramatický fotoaparát, tak ten hřeben bez váhání dokola vyfotím. Takhle jsem tam vyfotil při západu slunce asi 15 snímků, ale ta dimenze panoramatu se z toho asi neposkládá. A byl jsem tam široko daleko úplně sám, k nejbližšímu člověku – Garymu Vodehnalovi – to bylo tři hodiny dole kopcem, a večer mi bylo i trochu úzko. Ale ty výhledy dookola a počasí a všechno – říkal jsem si, že tohle je den, pro který stojí za to žít.

jezdící v pick-upu s vysílačkou za pasem a – haló, haló, tady orel, tenhleten turista má na krku foťák. Jakpak by asi nalil benzín do svého pick-upu bez turistových zlaťáků a jakpak by – coby zemědělec – dnes obstál v konkurenci bez bílého muže nástrojů? Z pozice indiána je to, co dělá, patrně maximum toho, co dělat může pro přežití své kultury a možná jenom takový morous jako je Olšák chodí a říká – kultura? Ne, tohle není kultura, to jsou jenom jakési tanečky, šperky a keramika. A tahleta indiánská nepřístupnost byla kdysi indiánovi vlastní, dnes je však člověk na pochybách, kolik je v tom jenom dobře skrytého dráždidla pro příchod ještě více turistů a ještě více zlaťáků. Dočetl jsem se o indiánech na severu v Kanadě, kteří s výjimkou pušky a ocelového kotlíku doopravdy žijí, tak jako vždycky, protože ne ve sféře zájmů bílého muže. Tam bych řekl, že ano, že tohle je původní indiánská kultura, tady dole v Novém Mexiku bych to nazval směsí původního s novým, směsí, ve které nové postupně převládá, byť původní se dá vytušit. Ostatně i mezi tanečnicemi byla dnes jedna zcela nesporně bílé rasy, takže i to, co se dnes prezentuje jako původní kultura, dostává pomalu na frak.

Já tu však ještě musím říct, že ty indiánovy šperky, keramika a tanečky se mi moc moc líbily, a kdybych nebyl jenom toulající se student z Purdue University, určitě bych si nějakou tu misku či vázu koupil (a možná i tu Coca Colu). Takhle to musí počkat do příště.

Odjel jsem z Taos puebla až odpoledne, ve městě koupil páskovou ocel, v autodílně přesvědčil chlapíka, ať mi odvrtá dvě díry podle mých potřeb, což kdybych měl dělat kulatým pilníkem, tak bych to a) musel koupit a b) bych se u toho asi zbláznil, a večer jsem si vyspravil úchyty kufrů, které oba už byly nalomené. Teď mám ono místo zdvojené, takže by to mělo bez problémů vydržet. Zatábořil jsem kousek od dálnice a zcela náhodou tam měl poblíž své stálé tábořiště i chlapík jménem Jim, co přes zimu pracuje v půjčovně lyží a přes léto jako průvodce na výletech na nafukovacích člunech. Přes léto žije v přívěsu a užívá si jedné z největších předzahrádek, co člověk u svého domku může mít. Pozval mě na chlazené pivo a mně se tak v té krásné letní noci dostalo naprostého uspokojení.

mi teď dochází, že něco podobného budu muset brzo zmastit v angličtině, protože mám předběžné pozvání na další dvě svatby mých kamarádů tady v USA, tedy v Lafayette. No potěš pánbů s mojí psanou angličtinou.

Čtvrtek 30. června

Poslední den, kdy je tady, v Montaně, o tři centy per galon lacinější benzín, protože od zítřka počínaje je státní daň o zmíněné tři centy vyšší. Sper to ďas, ale neviděl jsem tu žádné fronty u čerpadel atd., snad proto, že zvýšení ceny představuje jen zhruba 2,5 %. No – já jsem si plnou nádrž načepoval.

Dorazil jsem konečně do universitního městečka Bozeman, místní Montana State University má 10 tisíc studentů, Bozeman pak 25 tisíc obyvatel, takže to podle toho vypadá. Ale je tu hlavní třída a je tu universitní campus a město tak má svůj řád. Nedivil bych se, pokud místní říkají: „Jdeš do města?“ a myslí tím ono centrum, onu hlavní třídu. Kteréžto úsloví prostě nefunguje v Lafayette, kde hlavní třída či centrum či něco podobného prostě neexistuje. Kol dokola Bozemanu jsou hory, a to pěkný hory (což v Indianě opět neexistuje), a tak studování tady vůbec nemusí představovat studování v nudné díře. Jenom postgraduálních programů nenabízí místní universita tolik, neřku-li pak v oboru statistika, takže bych se mohl jít leda tak klouzat. Platí ten, kdo mi platí, a to je Purdue University.

U místního Jamaha dealera jsem si objednal nový kabel k tachometru, což zabere jeden týden, než jim to přijde, a v místním K-martu jsem si nechal vyvolat své filmy, což zabere jeden den. V určitém smyslu jsou tahle malá městečka po celé Americe stejná, jede-li člověk hlavní třídou, pak na rozhraní města a polí najde supermarket, tedy samoobsluhu s potravinami, K-mart = samoobsluhu s laciným oblečením a nádobím a všelijakou jinou veteší, a veřejnou prádelnu. O moc víc než jídlo, hadry a prádelnu pak člověk vlastně k žití nepotřebuje. Tahle americká universalita je v jistém smyslu úžasně výhodná, a v jistém smyslu stereotypní. Američanovi stereotypnost nepřijde na mysl, v tomhle systému vyrůstal, to jenom Evropan, jako třeba Marcel ze Švýcar, je zděšen, když v Novém Mexiku uprostřed pouště najde dočista stejný K-mart jako je v Lafayette, za stejným rohem polička s knihama, za dalším nádobí a kempovací náčiní a u kasy stejná bába se stejným sametovým úsměvem a stejným: „Děkujeme vám za váš nákup v K-martu.“ Já, kupříkladu, chci-li si vyvolat své filmy a mám-li čas ob den, půjdu do K-martu a na každém filmu ušetřím $ 10 oproti – do hodiny – službě. Dobrých je mi $ 10.

Prošel jsem se trochu okolo a baráčky v obytných čtvrtích mají stejnou architekturu jako baráčky v Lafayette či kdekoli jinde. Dočetl jsem se, že je to původem z Normandských dřevěných srubů. Na jednom hřišti se hrál

a věží atd. – z něj vodou vytvořených. 1) V téhle pustině až poušti si na přelomu století veterán z občanské války Wolfe založil kraví farmu a jeho srub tam ještě stále stojí. Tenhle Wolfe musel být dost houževnatý chlapík. 2) Autobus japonských turistů vedený průvodcem na onu 3-mílovou túru, chlapík v předu s vysílačkou, chlapík vzadu s vysílačkou – přesně dle hesla, že bez spojení není velení. Jenže i přes všechnu tu moderní techniku, kterou byli ověšení, šli (a štěbetali) dvakrát tak pomalu než jsem šel já, což jsem cítil jako dost zadostiučinění.

Cestou zpátky jsem si slíbil večer pivo, anžto mi všechna ta voda šla krkem. Pivo tím krkem sice taky půjde, jenže to je přeci něco jiného. Jak řekli, tak udělali – usadil jsem se na břehu řeky Colorada, v jejíž teplé, čisté a relativně rychle tekoucí vodě jsem se okoupal a ty chlazené piva jsem si skutečně vychutnával. A chlazené mi zůstaly až do posledního šestého, anžto jsem je držel v péřovém spacáku.

Pátek 22. července

Tak už vím, kde že se to natáčejí westerny, jak jede kovboj prérií a za zády má červené skály. Když jsem se díval na westerny v Evropě, vždycky jsem si říkal – á, to je někde v té Americe. Když jsem se v TV díval na westerny tady, tak jsem si říkal – kde to, ksakru, v Americe tyhle scenérie jsou. A když jsem se včera a dnes tou scenérií procházel (a projížděl), tak jsem si říkal – ono je to tu jako v tom filmu. Jenže na rozdíl od filmu tady si na tu červenou skálu můžu chlustnout. Nic se neutají, všechno se najde.

Prošel jsem se a projížděl po Canyonlands N.P. a to je krajina soutoku Green River a Colorado River. Asfaltka zůstává nahoře nad řekou na planině 2000 stop nad vodou. Tisíc stop pode mnou byla druhá planina, po níž už vedla pouze polní cesta, planina ještě sušší a pouštnější než ta nahoře a o dalších 1000 stop dole bylo koryto řeky a zeleno. Původně to tu bylo všechno ve stejné výšce dnešní asfaltky na dně oceánu a všechny ty roztodivné skalní útvary a ubírání po vrstvách způsobila vodní eroze. Jak říkala jedna z popisných cedulek – každý kámen se nakonec rozpadne na prach a odnese ho voda. Je to jen otázka času. Což v člověku vyvolává pocit pokory před silami přírody či boha či koho kdo chcete.

Dovolal jsem se z prostředka té pouště z automatu Lence (asi na 30 číslic) a to mi udělalo opět jednou radost. I proto, že teď odjíždí na 2 měsíce do Himalají a to ji asi hned tak nezastihnu.

Cestou zpátky jsem se rozhodl, že to zkusím po polních cestách kaňonem dolů až k úrovni řeky a to byla absolutně nejtěžší cesta, jakou jsem kdy projel. Psali tam, že to je jenom pro čtyřkolá vozidla, jenže já byl přesvědčen, že kudy projedou čtyři kola, projedou i dvě. No – projedou, jenom jsem si

proč se Ronaldu Reganovi říkalo teflonový prezident. Žádná aféra se na něho nepřilepila. Popisoval jsem fotky, lebedil si na sluníčku a večer jsem si i ten ohníček na buřty zapálil. Na jedinou sirku a bez papíru, takový jsem zálesák. Opět na rovném na výstupové plošině jsem si postavil stan a moc jsem si pochvaloval, že tenhle Gemma stan má samonosnou konstrukci. Tenhle stan si můžu postavit doopravdy kdekoliv.

Úterý 5. července

Naprosto nutně si musím objednat novou spojku. Koloběžka se mi hýbe dolů kopcem 35 a nahoru do kopce se prostě nehýbe. Samozřejmě jsem si přál, aby tu spojku měli v Bozemanu v servise na skladě, jenže neměli. Chvíli okolo toho pobíhali než se ujistili, že to doopravdy nemají a pak mi objednali novou, kdo ví odkud, ale s rychlejším časem dodání, takže bych si všechny ty své součástky mohl vyzvednout v pátek. To mě svým způsobem potěšilo, nebudu tu muset čekat o týden déle. Na turistických informacích jsem si vyzvedl nějaké prospekty a adresy lyžařských škol okolo a našel jsem si, že cca 19 mil jižně od Bozeman je národní rezervace, kde by se dalo i trochu pochodit okolo. Dost možná, že tohle jsou ty hory, co o nich Pirsig píše ve svých knihách, což mě svým způsobem motivuje. Vytáhl jsem koloběžku až na hranici rezervace Highlite Cannyon a dále už to prostě nešlo. Respektive – soucítil jsem a nechtěl jsem ji dále trápit. Chvílemi měla spojka lepší chvilky, ale to bylo patrně tehdy, když se rozžhavené disky spojky k sobě slepily. Ani jsem nemusel moc přebalovat batoh, tento jsouc připraven na výšlap okolo Bridger Bowl a vyrazil jsem po asfaltce nahoru. Začínalo pršet a to se mi vůbec nelíbilo. Ono černá obloha byla už v Bozemanu a už tam se mi to vůbec nelíbilo, ale tady to vypadá ještě hůře.

Zase jsem se zamýšlel nad výhodou míti tranzita, nebo jak se tady říká – minivan. Jeden si tam takhle stál zaparkovanej u cesty, do střechy mu bubnoval déšť a z přehrávače bylo na dálku slyšet Pink Floyd – The Wall. Tuhle romantiku si dovedu dost dobře představit obzvlášť je-li se v tu chvíli ke komu přitulit.

Já jsem si zcela neromanticky hodinku v tom dešti šlapal do kempu, vyhnul jsem se očíslovaným tábořištím, kde by mě to stálo $ 8 za noc a postavil si stan u potoka pod stromy. Snad mě nikdo nevyhodí. Poblíž tam probíhal veliký picknik pod heslem Taffelmayer family reunion, čili rodinné shromáždění. Dovolil jsem se opéct si své poslední dva buřty – sláva – na jejich ohni, trochu jsme si popovídali a já jsem pak zalezl do stanu ke knížce Lila. Ono když se ta voda člověku neleje přímo za krk, ale zastaví se to kousek nad ním o střechu stanu, a jednomu je teplo, ona je na tom trocha romantiky.

v bufetu bez vyhlídkové terasy. Tam kdyby ten gejzír měl přestat fungovat, tak pod něj ten motor snad zabuduju. Počítač by mohl řídit nepravidelnost výbuchů v daném časovém rozmezí.

Popotáhnul jsem to definitivně pryč z Yellowstonského národního parku se smíšenými pocity – pěkný, ale ne pro mne, už jsem viděl hezčí, a navštívil starý známý Jackson i s lyžařským střediskem, po sněhu ani památky, zato lidu stále plno, Yellowstone dělá v létě dobrý business. Utábořil jsem se u Solné řeky a večer si spočítal, že jsem za své roční působení v USA už projel 24 států Unie. Zítra přibudou další dva – Idaho a Utah.

Pondělí 18. července

Ještě poslední poznámka k Yellowstonu: V tomhle parku je hodně hodně krotkých zvířat, začíná to bizonem s držkou pernamentně zamračenou a končí královsky se vzhlížejícím sobem. Občas se tyhle zvířátka projdou kolem cesty či přímo po cestě a obé způsobí dopravní zácpu. *Každý* si musí zastavit a *každý* si to musí vyfotit bez ohledu na světelné podmínky, pozadí či vzdálenost (čím blíže, tím lépe, ale já bych se s tunovým bizonem nechtěl honit), a zvířátka jsou něco jako davová mánie. Až do roku 80 měli v parku i u cesty se procházející medvědy, žebrající o jídlo a okolo 50 zranění ročně tímto způsobených, pak tyhle somrující medvědy postříleli a začali propagovat nekrmení zvířat pod trestem smrti – pro krmené zvíře, takže se medvědi od cest stáhli. Stejně je ale kolem cest dost dalších zvířat a mi to připadá divný vidět srnu či horskou kozu jen tak se procházející mezi auty, podle mého by měly být ty zvířata přirozeně plachá, což však Američanovi nepřijde a jeho reakce je – jéé, podívej, ono se to na mně dívá, ono se to na mně usmálo atp.

Vyjel jsem až dost pozdě po poledni, anžto jsem dodělával resty, a měl jsem to spočítané po dálnici 89 až do Salt Lake City. Jenže člověk míní a koloběžka mění. Je vedro – teploty přes 100 °F (okolo 40 °C), ale cesta je moc pěkná. Jízda člověka trochu zchladí (ne tak koloběžku), cesta vede vyprahlými kopci až kaňony, stejně jako pěkným lesem či okolo Medvědího jezera, které pod reliéfem hor dělalo neuvěřitelně blankytně modrou stužku. Jenže mi v tom vedru začal vynechávat jeden válec. Chovalo se to stejně jako při mé cestě do Smokie Mountains a tam pomohlo jet chvíli pomaleji s teorií, že ono se to zchladí. Tady se to chvíli chovalo taky tak, že by „zchlazení“ mohlo pomoct, jenže později večer se to začalo chovat dosti náhodně. Tedy – který válec pracuje, pokud vůbec, a mi nezbylo, že to doopravdy začít opravovat. Celkem rychle jsem přišel na to, že závada je v podstatě prostá – z nádrže do karburátorů neteče benzín. Smůla byla v tom, že jsem zrovna načepoval plnou nádrž – 3 gallony, což jsem musel všechno vylít, abych se dostal k ventilu uzávěru. Benzín jsem měl všude, i v puse, když jsem si potáhnul z hadičky.

Mall v Lafayette – tedy hadry a zase hadry, a díval jsem se, co bych si tak koupil za kalhoty, a přesto, že jsem se díval důkladně, jsem nic takového, co by mě vzalo u srdce, nenašel. Stejně tak mezi kravatama. Asi budu muset přijmout americký standard kalhot, protože nové do nového školního roku nutně potřebuju.

Nakopnul jsem koloběžku a ona se vůbec nehýbe radostně. Je to stále horší a horší a můj optimismus, že bych se s ní dostal až do Highlite Cannon pomalu vyprchává. Za městem se utvořil veliký černý bouřkový mrak a já se asi 4 míle za městem otočil zpátky, protože na téhle spojce bych nahoru nedojel. A zvedl se vítr jaký nepamatuju a mermomocí mě chtěl sfouknout z cesty a já se nemohl spolehnout na to, že když ten stroj postavím proti větru, tak že mi ten vítr stávající sílu koloběžky prostě nepřetlačí a já začnu couvat. Byly toho zpátky jenom čtyři míle, ale bylo to jedno z nejblbějších řízení, jaké jsem kdy dělal. Samozřejmě jsem si naplánoval zkratku a samozřejmě jsem zbloudil a objížďka mě vedla přes ty největší kopce, co tady v jinak placatém a širokém údolí Bozemanu jsou. A musel jsem sesednout a koloběžku do toho kopce normálně vytlačit. Dojeli jsme nakonec do parku, co jsem spal v Bozemanu prve a schovali se pod střechu místního pavilonu a byl jsem moc moc rád, že jsem se tam dostal dříve než začne lejt jako z konve. Což teda lejt jako z konve nezačalo, protože ta veliká bouřka i se svými blesky se Bozemanu prostě vyhla. No ale i tak jsem pod střechou a dnes už se nemíním nikam hýbat.

Přišli si tam se mnou popovídat dva místní kluci na kolech, tak zhruba 15 a 12 let, kouřili v ruce ubalené cigarety z dobrého tabáku Drum a jejich hlavním tématem byla marihuana. Jak je to v Čechách, jak je to tady a tak. Pak se vypařili a po chvilince přinesli ukázat, jak ta marihuana vypadá i s marihuanovou dýmkou a jestli prej si chci šluknout. To jsem nechtěl, ale naučil jsem se od nich ubalit si cigaretu – a není to tak úplně jednoduché, chce to jistou zručnost. Nakonec z nich vypadlo, kolik že stojí flaška tvrdého a jestli prej, když mi donesou $ 5, bych jim nějakou nekoupil. Moje dilema, jestli bych měl nebo neměl, za mne naštěstí vyřešil obchod sám, neboť měl už zavřeno. Dospívám však k názoru, že příště za sebe nenechám rozhodovat obchod, alebrž takovou službu prostě odmítnu. Ono čtvrt litru tvrdého může s 15tiletým klukem dost dobře zacvičit.

holku a můj stan. Po chvíli si i zablikal červeně a modře, což jsou barvičky, které policajti milujou a znamená to na cestě, že máš zastavit. Po další chvíli hlídač odjel a mne nechal v pěkně blbé situaci. Každopádně se musím někam pohnout, hlídač se zaručeně vrátí si se mnou popovídat. Odjet a hledat si na noc jiné útočiště je za tmy pěkně blbé. Tož jsem se rozhodl schovat se hlouběji do lesa. Zrovna když jsem si tam odnášel stan, přijel si hlídač i se svým hledáčkem znova, tak jsem ten stan v tom lese jen tak pohodil, v úleku jsem do něj hodil baterku a vyšel hlídači naproti. Už věděli i mé jméno a povolání – podle čísla motorky, což je vcelku obdivuhodné, tak jsem jim řekl, že jsem zrovna na odchodu a že už mám vše nabaleno na koloběžce. Na sugestivní otázku – A nemáš nikde nic okolo? jsem odpověděl, že nemám, a vzápětí jsem toho litoval. Teď budu muset odjet na koloběžce pryč, na to si hlídač počká, a přitom nechám v lese batoh a stan. Což jsem taky udělal, na hranici parku se otočil a motorku jsem už nenastartoval. Prostě se chovala jako naprosto bez elektřiny. To je nejblbější situace, jaká může nastat. Beze světla, abych se mohl podívat byť i jen na pojistky, bez spacáku a beze stanu, abych tam mohl přespat do rána. Na bráně parku měli rozsvícenou lampu, tak jsem tam s koloběžkou částečně sjel, částečně ji tam dotlačil, a odkráčel zpět k odpočívce pro stan a pro batoh. Byla krásná teplá letní noc, vynikající počasí za účely romantiky a procházení se, což však ke mně pronikalo jen velmi málo. Nebylo mi příliš jasné, jak bez baterky v lese najdu stan a zda ve stanu najdu baterku, ale obé se mi naštěstí podařilo. Pobalil jsem batoh a vrátil se zpátky k motorečce o moc spokojenější, že mám zase všechny věci pohromadě. Na bráně se svítilo o poznání více a taky tam stálo hlídačovo auto, z čehož jsem usoudil, že se ještě spát nepůjde. Hlídač se vskutku vynořil zanedlouho a s vysílačkou u pusy: „Jsem v kontaktu s oním individuem,“ to když jsem se ho začal vyptávat, co a jak. Dal mi 15 minut na opravení motorky, jinak že mně odveze do motelu či do kempingu. OK, zkontroloval jsem pojistky a nechal se odvézt do kempingu. Motorka byla mrtvá a já neměl nejmenší představu, v čem to může být. Před tím, než mě odvezl, si mne prošacoval, jestli nemám v kapse schovaný kulomet, a pro jistotu si pošahal i po hlavě, protože kdo ví, možná mám ten kulomet schovaný za vlasama. Před odjezdem zahlásil do vysílačky – Transport zahájen – a odvezl mě 6 mil daleko. Nechoval se ke mně nevraživě či arogantně, jenom naprosto nedůvěřivě a skrze svou vysílačku nesamostatně. „Můj nadřízený mi řekl …“ byla nejčastější věta. Musím asi vypadat jako pořádnej pobuda, když i přes veškeré mé vstřícné chování byl takhle nedůvěřivý a pojišťoval si každý svůj krok. Anebo to byl blbec. Podotýkám, že jsem byl hladce oholen, čerstvě vykoupán i s umytými vlasy. Zalehl jsem ve dvě hodiny v noci pod širákem a jen jsem doufal, že nebude pršet. Na tábořišti na stole byla zmrzlá jinovatka.

prázdniny. Ta stará byla už dost stará i tak a ve čtyřce ve vyšších otáčkách prokluzovala už v době koupě.

Utábořil jsem se pod lyžařským kopcem pod širákem, protože čistá obloha a bezvětrno slibovaly, že nebude pršet, a pod širákem se při spaní jednomu lépe dýchá.

Čtvrtek 14. července

Nasypal jsem si švýcarské zrní na snídani – vločková směs a la Švýcar – mám toho přes dvě a půl kila, tak s tím musím pohnout, a sjel jsem zpátky do Bozemanu pochválit prodavače v servise, jaký že mně to dali dobře špatný kabel. Tu už i vedoucí servisu pronesl, že cokoli jsem objednal, jsem dostal špatně, což je nějak divný, naštěstí měl na skladě správný kabel, tak mi to vyměnil. Den začal dobře. Dovolal jsem se na katedru profesoru Studdenovi, abych se informoval, kdy že to vlastně začíná škola, a kdy že se to mám vlastně objevit zpátky v Lafayette kvůlivá svému učitelskému úvazku, což jsem se dozvěděl, což mi taky udělalo radost. Prohnal jsem koloběžku po dálnici 100 mil a šlapala dobře, a to mi taky udělalo radost. V městečku Columbar, Montana, jsem se dovolal domů, naši se vrátili spokojeně z Mallorky, že jsem v Americe, měl bych říci bezpečně a spokojeně, protože na bezpečnost se tu drží. Dětem se přejí bezpečné prázdniny, vrátí-li se někdo z výletu, pak je dobře, je-li to bezpečně, řiďte bezpečně, chodci – choďte opatrně a bezpečně atd. Jenže já to píšu česky, tak to napíšu po svojemu – spokojeně. Plavky mokré od moře si dosušili na balkoně.

Protáhl jsem se přes sedlo Medvědího zubu ve výšce 11 tisíc stop a říkal jsem si tam nahoře, že se snad ani autům nesluší, aby měly cestu až tak vysoko, že jsou naroveň s okolními kopci. Že by se tam měl jeden škrábat chvíli pěšky, jenže to by to nesmělo být v Americe. No a nakonec jsem se konečně – konec konců proč ne – dostal do Yellow Stone Park. Vrátní zinkasovali $ 4, za auto by to bylo $ 10, v autobuse by každý zaplatil $ 4. Může z toho být na konci sezony pěkná sumička. No ale že už bylo k večeru, začínal jsem přemýšlet, kde že se schovám na přespání. A dočetl jsem se v průvodci, že byť i jen parkování vozidel na odpočívadlech přes noc se nesmí. No to nebylo dobrý, no ale našel jsem si jednu odpočívku s piknikovými stoly kousek od hlavní cesty a tam jsem se rozhodl zůstat. Tam to nebylo tak přímo na očích, tam by mě mohli nechat na pokoji. Udělal jsem si večeři – moc dobrou večeři – přírodní vepřový řízek s bramborem, řízek měl syrovej 40 deka a povedlo se mi ho nasmažit naprosto perfektně. Postavil jsem stan a odkráčel se okoupat do řeky už za tmy, měsíček si na mne svítil a já měl takové blbé tušení, jakoby se na mne někdo díval. A jak jsem tak zhruba uprostřed koupání a vlasů mytí, tak si přijel hlídač parku a pěkně si hledáčkem posvítil na tu moji

Neděle 10. července

Tak přeci jenom pršelo v noci, ale do stanu mi nezateklo a koloběžka byla pod střechou, tak to je dobře. Ráno jsem se vypravoval poněkud déle, protože koloběžku nechám v Bozemanu a sám půjdu na stopa, ale i tak mě překvapilo nedělní ranní mrtvo všude okolo. Život jakoby se okolo probouzel až okolo desáté hodiny. Na dva stopy jsem se dostal přesně tam, kam jsem chtěl, a od řidiče Marka jsem se navíc dozvěděl, že snad náš prezident Havel byl minulý týden v Americe a že postupuje Itálie a Brazílie. Pěkně jsem se začetl do své knížky o amerických indiánech, kterou jsem si koupil včera a odpoledne jsem si udělal i malou procházku k vodopádu Grotto – cestičkou schůdnou i pro vozíčkáře. Pěkná rodinná procházka, ve vodopádu se čabrali dva velicí psi a malá holčička a ti psi byli přesně té velikosti, co si je přála maminka, což se mi připomnělo.

Vůbec se takhle po okolí batolilo hodně rodin se svými dětmi a psy a tahle pohoda mě přivádí na myšlenku, že i já sám potřebuju trochu odpočinku, že prázdniny to není jen jezdit celé dny na koloběžce a podávat výkony při chození do hory s těžkým batohem a tak. Že ono zastavit se takhle někde na týden a jen tak trochu si lenošit, trochu si přemýšlet a trochu si číst knížku taky není k zahození, respektive taky je to třeba, pokud má člověk už přes měsíc všechno v pohybu. A tady, v Highlite Cannon se mi dost líbí, takže ono to zdržení v Bozemanu má vlastně svoje kladné stránky.

Večer jsem si udělal ohníček a po celou dobu jsem bojoval s jedním hodně hrubým polenem, abych ho spálil. On to byl vlastně špalek na sekání dřeva, kterej někdo chtěl spálit už přede mnou – neúspěšně, pročež jsem já přijal tuto výzvu a po nemalém úsilí se zdá, že ten špalek skutečně popálím. Měl jsem si s čím hrát večer.

Pondělí 11. července

Jak jsem do sebe včera večer naládoval svůj první-tady-v-Americe puding, tak jsem z toho dostal bolení bříška. Jednak že to bylo příšerně sladký a jednak že to bylo pro šest osob. Naštěstí jsem se z toho do rána vyspal, i když v noci jsem musel třikrát na záchod.

Ten špalek, jak jsem ho popálil včera, tak se mi patrně povedlo vypálit něco jako dřevěné uhlí, asi mu bylo na ohni dost horko a začal si hořet zevnitř. Malej kousek tam z toho špalku zbyl a zevnitř se z něho kouřilo až do 5 hodin do odpoledne. Podotýkám, že jsem ho v tom nijak nepodporoval, kouřil si sám a večer jsem na jeho horkých zbytcích ještě za pomoci suchého mechu rozdělal oheň nový. Na takového špalka – vytrvalce jsem narazil poprvé v životě, a to si myslím, že už jsem pár ohníčků popálil.

Vrátil jsem se zpátky na včerejší tábořiště a s lahví vína oslavoval znovu navrácené zdraví koloběžky.

Neděle 17. července

Ráno mi bylo trochu blbě, bůh ví z čeho, ale ono se to nějak rozchodí. Dneska tedy jedu do oblasti parku s gejzíry a horkými prameny a jsem na to dost zvědavý, anžto jsem něco podobného nikdy neviděl. Udělal jsem si malou vycházku po náhorní plošině (cca 6 mil – musel jsem se zaregistrovat, anžto to hlídací služba parku vyžaduje) a definitivně jsem došel k názoru, že Yellowstone je americký park, hodně motorizovaný, málo chodící, a že v téhle krajině se mi až tak moc chodit nechce. V říjnu 1988 tady byly veliké lesní požáry a zasažena byla až půlka parku. Pokud ve Smokie Mountain byl les mrtvý, protože hnijící – zasažený parazitující houbou, tady je les mrtvý, protože spálený. Bůh ví, co je horší, každopádně můj selský rozum mi říká, že v obou případech by měli hlídači parků méně honit lidi, vzít pily a ten les vytěžit – dokud je dřevo co k čemu, a zasadit les nový. Takhle to tam nechat popadat a pohnít, to že není dobrý. Jenže můj selský rozum není rozum americký. Takhle jsem se dnes tím mrtvým lesem procházel k vodopádu Fairy a ke gejzíru Imperial a připadal jsem si hůř než v zemi Půlnočního království. Já vím, že tam nakonec vyroste les nový, ale s lidskou ochraňující rukou by to mohlo být o 20 let dříve. Peněz na to musí mít jako šlupek, co jenom vyberou na vstupném a na rybářských licencích.

Tyhle horské prameny, gejzíry a bublající bláto, ono je to zajímavý, ale člověka napadá, jestli je to i pěkný. OK, gejzíry, gejzíry jsou pěkný, odněkud zespoda stříká fontána, jakoby tam byl motor, ale člověk ví, že tam motor není, a tak kouká jako blázen.

Horký pramen s sebou vynese na světlo boží prapodivné barvy ze vnitra země jako je kalná hnědá, agresivní červená, a voda je blízko bodu varu, takže se s tím dá zalít káva či čaj. Ty nepozemské barvy okolo, ve srovnání s modrou oblohou či zelenou trávou, a nepozemská teplota vody člověku připomínají, co že je to asi za peklo tam dole, po čem my to spokojeně (a bezpečně) chodíme. Bublající horké bláto, to je něco jako vřed na zemském povrchu. Smrdí to tam siřičitanem či čím jako deset čertů a vypadá to ošklivě. Lidi si to fotí a říkají – aha, tohle je bublající bláto.

Jeden ten gejzír – Old Faith ful – se mi moc líbil. Stříká hodně vysoko – až 100 stop, stříká relativně často a relativně nepravidelně – co 45 až 90 minut po dobu 2–5 minut. Ideální, řekl bych ideální místo postavit si hospodu s vyhlídkovou terasou a nacpat do čekajícího turisty patřičný počet piv za patřičně vysokou cenu. A taky že tam ta hospoda je a taky že tam funguje na téhle bázi. Já jsem natankoval půllitr coly za $ 2, a to ještě bylo jenom

Tahleta rodinná shromáždění, zdá se, probíhají po Státech s určitou tradicí ke dni vyhlášení nezávislosti (čtvrtý červenec). Taffelmayerů se sešlo 107 z mnoha různých států Unie, na další rodinná shromáždění jsem narazil v Bozemanu. Hodit si na krk na organizování stovku lidí se může zdát jako dost velký problém, do paneláku je nenacpeš, ale oni jsou Američani kempující národ, stany či obytné přívěsy či domečky na kolečkách má snad každá rodina a tak ono se to nakonec vždycky někde ukempuje.

Středa 6. července

Prší. Celý den prší. Klasické srubové počasí, kdy si člověk vezme knížku do postele a čte si celý den. Já jsem si nevzal knížku do postele, alebrž do spacáku, a trochu jsem se staral, že mi zatíká do stanu. Ono bodejď by nezatíkalo, když jsem si ho postavil na místo, odkud už voda nemá kam odtíkat (takový jsem zálesák). No ale není to tak hrozný a ze stanu a ze spacáku jsem dnes vylezl jen třikrát. Poprvé a podruhé vyčurat a potřetí večer, kdy už přestalo pršet, když mi se stanem zalomcoval dědek výběrčí. Že prej tady se tábořit nesmí, o čemž mě měla informovat i jím čerstvě umístěná cedule na stromě, načež já jsem se tvářil jako zmoklá slepice, že jsem to jako nevěděl a že pršelo a tak. A tak mi dědek říká, že tam můžu zůstat do zítra, když jsem to teda jako nevěděl, ještě mi poradil, kde je tady voda a dal mi mapu reservace, podle které jsem si naplánoval svůj zítřejší výlet. Ono je to tak, že a) na Západě jsou lidi přátelštější než na Východě, protože to tu je vlastně jedna velká vesnice. Východ se svými velkými městy + Kalifornie přece jen vychovala lidi k opatrnosti a uzavřenosti. b) Tipnul bych si, že dědek tam může mít za sezonu jednoho turistu, kterej mu nezaplatí, a pro toho jednoho, když je to teda Czechoslovakia, může udělat výjimku. Co jsem zatím tábořil v kempech, všechno to byly samoobsluhy Michiganem počínaje a Montanou konče (zatím Montanou konče). Neplatil jsem nikde.

Jeden prospekt jsem si vyzvedl v Bozemanu a dnes jsem se do něj začetl a bylo to o indiánských rezervacích v Montaně a divný pocit jsem z toho prospektu měl. Turistům se tam doporučovalo, aby, když se jdou podívat na nějaké tradiční indiánské ceremonie a rituály, si vzali kempovací křesílka či deky, protože počet míst k sezení je omezený. Prospekt to představoval, jako že Monatana je hrdá, že má na svém území 6 indiánských rezervací, kde jsou indiánské tradice a rituály zachovány. Decimace počtu indiánů v minulosti byla prostě připisována tomu, že pochytali v minulosti bělošské nemoci a neměli na to protilátky. Já jsem z toho prospektu měl pocit, že nabízí pro turisty zábavu a la ZOO a že fráze o tom, jak indiáni a indiánština v Montaně kvete a vzrůstá není tak docela pravda. Sám nevím dost dobře, jak se mám vyrovnat s tím, že v 19. století se ujalo heslo – mrtvý indián, dobrý indián,

nějaké sýpky na rudu či co. Vypadalo to dost podobně zříceně, jako třeba Zvíkov, akorát že tohle bylo podstatně mladší a z armabetonu. Nevydrží ty stopy naši civilizace až tak dlouho.

Zatábořil jsem na dálničním odpočívadle, které bylo přesně tak, jak jsem si ho představoval. S malým potůčkem, aby ze sebe člověk mohl spláchnout únavu dlouhého dne a agresivní sůl ze Solné pouště. S nádherně zelenou trávou, která přímo lákala na vyspání se pod širákem. V noci jsem se probudil, když mi na spacák stříkala voda z kropícího zařízení. Mohlo mi dojít, že by ta tráva nebyla tak zelená, kdyby se na ní nelily hektolitry vody. Tady co se nekropí, seschne. Anžto pokropen, neseschnu.

Čtvrtek 21. července

Až na to, že mě v noci pokropilo, se mi spalo výborně, přece jenom jsem to včera popotáhl dost daleko – přes 300 mil, takže únava dělá svoje. Probudil jsem se až v půli deváté, což je dost co říct, spí-li jeden pod širákem. Nalil jsem do koloběžky celý litr oleje (což je dost, je-li celkový obsah 2,5 litru) a opět jí utáhl řetěz a už i tenhle nový začíná vypadat unaveně. Uvidíme, jak daleko vydrží.

Opět je vedro a opět používám koloběžku místo chladícího zařízení. Na helmě mám větrání, jenže přes ty tři třímilimetrové dírky až tak moc vzduchu neprofoukne, takže hlava se mi paří. Jinak jedu jen v tričku a kraťasech a mám tak typické tričkové opálení rukou. Dojel jsem do Moab, což je městečko poblíž Arch National Park a Canyonlands N.P., do kterých obou se chci podívat, cca 160 mil, a byl jsem z toho vedra tvrdý. Vyřízený. Už jenom do Moab jsem poslední míle počítal po yardech. Odkráčel jsem se ochladit do klimatizovaných turistických informací a podle pohlednicových fotek to vypadá, že ty místní skalky budou skutečně pěkné. Pak jsem se jen svalil na lavičku a hodinu seděl a odpočíval a čekal, až polední vedro trochu opadne.

Naplánoval jsem si na dnešek menší a kompaktnější Arch N.P., nikoho již nepřekvapí, že skrze park vede asfaltka k nejzajímavějším atrakcím a jen tu a tam cestička pro pěší a že většina návštěvníků se nevzdálí více než půl míle od parkoviště, což jsem ostatně dělal taky. Dost mě překvapilo, jak – řekněme – po pitomých 30 minutách procházení se touhle žhavou pouští lepím jazyk na patro a chlemtám půl litr vody jako nic. Tělo turisty neaklimatizované na zdejší podmínky prostě nevydrží. Prošel jsem se i 1,5 míle k Delicate Arch (a 1,5 míle zpátky) se spotřebou jenom půl litr vody (protože jsem si sebou více ve flašce nevzal) a zpátky na parkovišti jsem vypil dalšího půl litru, aniž by okem mrkl. Podotýkám, že už bylo přece jenom trochu chladněji, protože šest hodin večer a slunko bylo pod jemným oparem. Dvě věci mě tam dost zaujaly – vedle neuvěřitelně červeného pískovce a skalních útvarů – kleneb

soft-ball, a hrála to tak zhruba pěti – šestiletá děcka, samozřejmě měla dresy a veškeré vybavení, občerstvení atd., okolo pak byla horda rodičů, pro něž to byla neuvěřitelně dobrá zábava. Podotkněme, že dobrý baseballový hráč se věkem pohybuje okolo 30 let, anžto je třeba na tuto hru jisté vyzrálosti, ovšem těm mladým hráčům jisté nedokonalosti a úpravy pravidel vůbec nevadily a jak řečeno, rodičům se to děsně líbilo.

Universita je přes léto mrtvá.

Pátek 1. července

Tak teda je pátek a tak teda je novej měsíc. Dneska mám volno, tedy volno ve smyslu cestování. Včera jsem si našel místo pod střechou v jednom městském parku a dnes, na témže místě, rozebírám motorku a dělám na ní údržbu. Rozhodl jsem se koupit si pár nových těsnění na olej, anžto tento mi stále kape, a zdá se, že více a více, a vono těch pár pitomých těsnění stálo $ 20 a to si ještě budu muset počkat do příštího týdne, než jim je objednané pošlou. Dříve nebo později bych je stejně musel vyměnit, takže co nadělám. Horší věc ovšem je ta, že jsem konečně rozebral do součástek spojku a zjistil jsem, že třecí disky na spojce nejsou jednoduše obroušené, zjistil jsem, že jsou prostě v prdeli. Že moc vlastně nechápu, jak se ta motorka mohla ještě hýbat dopředu. Bohužel jsem na tohle přišel až k večeru a v době, kdy místní Jamaha dealer měl zavřeno a vzhledem k svátku nezávislosti v pondělí bude mít zavřeno i další tři dny, takže jsem tu spojku zase poskládal, jak byla, a doufám, že nové třecí disky dostanu příští týden, až se tam zastavím vyzvednout si již objednané součástky. Na téhle spojce už totiž daleko nedojedu, to je jednou jistý. Naučil jsem se dnes opět něco, a sice, že toho zase až tak moc neumím. Na ty disky jsem si už před tím šahal dvakrát (Fort Peak a West Glacier), aniž bych je fyzicky zkontroloval, v jakém že jsou vlastně stavu. Mylně jsem si v hlavě odvodil, že na vině prokluzování spojky jsou slabé přítlačné pružiny a že tedy řešením bude přítlačnou sílu nějakým fíglem zvýšit. Z toho jsem vycházel při dnešním rozebírání koloběžky a to je na vině, že jsem dnes, byť jsem se v prodejně stavoval objednat další těsnění, též nekoupil či neobjednal nové součástky spojky. Někdy prostě přílišné myšlení dopředu a za někoho nefunguje, člověk si má napřed a co nejdříve shromáždit všechna dostupná data a pak teprve činit rozhodnutí. Chybami se člověk učí a já se dneska dost naučil. Prací na koloběžce jsem dnes strávil celý den a výsledkem je, že mi to zítra pravděpodobně nepojede o moc radostněji. Spojky mi prostě nejdou, o moc silnější jsem v předložkách a přechodších se přechodnících.

silnějšího přisvojila USA na úkor Mexika.) Koupil jsem si chleba a salám a v dobrém čase v dobrém počasí odjel 15 mil do Taos Valey, lyžařského střediska, odkud je nástup na nejvyšší horu Nového Mexika – Wheeler Peak – 13 161 stop nad mořem. A ledva jsem zaparkoval a poodešel kousek od koloběžky, tak se to v dálce začalo zatahovat na bouřku. No ale vyběhl jsem si nahoru, pokochal se pohledy a zase seběhl dolů a teprve na poslední míli toho 14-ti mílového výletu mě to chytlo. No ale když už je mokro, tak alespoň není zima, protože je léto, tak jsem si poblíž vlezl do potoka a doopravdy pořádně se vykoupal. Ráchal jsem se v té vodě dost dlouho a pak už byla zima. Čisto, ale zima. Zakempoval jsem, nasmažil lívanečky (a tím konečně dopotřeboval vločky ještě z West Lafayette), s olejem mi to vyšlo naprosto přesně do poslední kapky, a pod teď už opět čistou noční oblohou šel spát.

Pondělí 25. července

Vyprat si už zase potřebuju, takže jsem si našel v Taos veřejnou prádelnu a těch svých pár hader tam přemáchal. A měli v té prádelně docela napilno, povětšinou se kolem prádla motaly ženské a okolo pobíhaly malé děti, ale i na pár chlapů tam člověk takhle narazí, někteří takového toto bohémského typu, patrně umělci. Že tam měli takhle napilno, se dá vysvětlit tím, že všechny tyhle mobilní domky si perou ve veřejných prádelnách. On je ten domek na kolečkách velkej jako kráva, tedy na to, že je na kolečkách. Ale sklep to nemá, patro to nemá a dovedu si docela představit, že ke každodennímu žití tam až tolik místa není.

Od práčovně jsem si zajel do Taos indiánského puebla, protože to byl můj původní úmysl – zjistit, co to vlastně to pueblo je. Zinkasovali tam ode mne $ 5 za vstup, což mi přijde docela dost, a že prej se dneska navíc nesmí vůbec fotit, protože mají odpoledne tradiční rituální tanečky. Indián má svou logiku, která mu říká, že ze všeho nejlepší je držet se od bílého / hispánského muže co nejdál. Nemíchat se s ním. Což je politika praktikovaná pueblem po staletí, de facto od příchodu prvních španělských osadníků. Díky tomu si pueblo zachovalo hodně ze své původní kultury, jenže dnes se na tu kulturu chtějí podívat hordy turistů a z turistů se dají velmi dobře vytřepat nějaké zlaťáky. Takže je tu něco jako rozpor. Indián tedy říká – OK, my *dovolíme* turistům vstup do naší vesnice a chceme, aby se turista choval vychovaně, nelezl všude, ale jenom tam, kde neuškodí. A turista je tomu rád, chová se vychovaně, nefotí, když nesmí, kupuje keramiku a šperky a indiánský chleba (a Coca Colu) a říká – aha, tak takhle tančí indiáni. Jenže já mám pocit, že kultura národa se neodvíjí od výroby šperků a keramiky, že chci-li mluvit o zachované kultuře, měl bych potkat indiána zemědělce a lovce, který si v daný svátek odtančí před svými bohy svoje. Co jsem potkal já, byl indián

Sobota 25. června

Další takový, tedy ve smyslu – den, pro který stojí za to žít. Včera jsem si říkal, že by ještě dneska mohlo být pěkně a pak že už na tom tak moc nezáleží, a ono mi to vyšlo. Nespal jsem sice zrovna nejlépe – proti úzkosti jsem si včera večer navařil hrnek kafe a poté jsem nemohl usnout, ale teplo a sluníčko mě ze spacáku vytáhly. Teplo zdůrazňuju, protože jsem se v kempu a okolo vlastně výhradně pohyboval po sněhu. Na stan a na spaní se mi podařilo najít suchý flíček beze sněhu.

Vyrazil jsem vcelku pozdě, vyškrábal jsem se do sedla, kudy vede kontinentální vodní rozdělovací čára, tedy když člověk čůrá doprava, tak to steče do Pacifiku, a když doleva, tak do Atlantiku, a pak už jsem jen šel úbočím hřebenu ve vrstevnici – zhruba okolo 12 mil. Nádherné počasí, hory, co ráno byly kdesi v dálce, se mi postupně přibližovaly a naopak, ty ranní se mi vzdalovaly. Moc pěkná stezka to tam je, moc pěkná.

Při svačině jsem nechtíc rozsypal drobky své müsli tyčinky a zanedlouho si to přihasil svišť a hned vedle mé levé ruky všechny ty drobky prostě vyluxoval. Ještě se trochu rozhlížel, kde by tak našel něco dalšího dobrého k snědku, zapózoval mi do aparátu a odběhl si po svých. Celkem dost takových kožíšků jsem cestou potkal, ale všechny byly mrňavé, žádný nebyl velikosti grizzliho, tak jsem se jich nebál.

Večer jsem toho ale přeci jenom měl dost, byť jen 12 mil ve vrstevnici, uvařil jsem si dvě večeře, když už mi jedna ta pytlíkovaná strava od Liptova vybyla, bez větších problémů je taky snědl (a nepřecpal se …), okoupal jsem se ve vaně vymleté tam do skály horskou bystřinou, a vcelku rád si postavil stan a vcelku rád šel spát. Večer se zatáhlo, ochladilo a pršelo.

Neděle 26. června

Dneska mám podle plánu jen seběhnout do údolí 7 mil a ve Swift Current Inn potkat Tonyho a Johna, ale ukázalo se, že i jen 7 mil může občas dělat problémy. V noci párkrát pršelo, ale pod stanem jsem zůstal v suchu. Ráno mě probudilo sluníčko, což bylo dobře, ale přes půl oblohy byly mraky, a to tak, že tmavé – a to nebylo dobře. Nedělal jsem si iluze, že bych se dešti vyhnul, a taky že nevyhnul. Cestou do Swift Current sedla jsem ještě patrně zachránil život jednomu svišti, když jsem vyrušil kunu, co ho měla v zubech. Otázka je, jestli jsem tak nezmařil život kuně.

Nicméně ať tak či onak, nedlouho poté se úplně zatáhlo a po pár rozcvičovacích kapkách začalo pršet intenzivně a studeně. Vykračoval jsem si zaigelitován a ve své Gore-texové bundě jako pán, ale jenom asi první dvě hodiny, poslední hodinu provlhla i ona a mně bylo mokro a zima. Nejhorší kombinace, která může existovat. Do příslušné hospody jsem nakonec samozřejmě došel,

hory by nás měla dovézt historická úzkokolejka a ty tři vrcholy, co chce Ken lézt, by měly být poměrně blízko u sebe. Pokud jsem teda dneska večer těm narážkám dobře rozuměl.

Čtvrtek 28. července

Jak jen jsem se u snídaně zmínil, že bychom o víkendu mohli spolu vyrazit do hory, Ken zázračně ožil a během pěti minut měl zarezervované lístky na tu místní lokálku. Takže jsem těm narážkám rozuměl dobře. Jsem docela zvědavý, jak rychle to Kenovi chodí, vypadá turisticky dost zdatně, i když je mu už čtyřiapadesát. Sraz máme v sobotu v 7:30 ráno v městečku Durango, Colorado, odkud nás dále odveze parní úzkokolejka. Manželka, syn i Ken ráno vypadli do práce na osmou, trochu jsem si připadal, že narušuju ranní běh věcí, byť jsem se snažil, aby to bylo co nejméně, a já jsem vypadl na koloběžce směr Durango.

Hned za Los Alamos je národní park Baudelier, kde jsou na dně kaňonu pozůstatky indiánského puebla, tož jsem si tam zajel a trochu se místní krajinou prošel. Krajina se mi tam dost líbila, čistě borovicový, voňavý les se mnoha malými či většími kaňony, a tak mi ta malá procházka nakonec vyšla na 16 mil. Že to bylo delší, než jsem čekal, by ani tak nevadilo, jenomže ona se opět přihnala odpolední bouřka a já s ní poslední čtyři míle závodil, kdo dřív doběhne k motorce. Bouřka, aby mi pokud možno pokropila všechny mé věci, já, abych pokud možno koloběžku zaigelitoval. Nakonec to vyšlo na remízu, prvních pár kapek koloběžka schytla a před tím doopravdy velkým deštěm jsem ji stačil přikrýt. Ale začínají mi ty odpolední bouřky tady lézt na nervy. Ono si totiž takhle odpoledne prší už týden, v podstatě od mého odjezdu z Utahu, a co já na motorce v dešti, že? A ono si poprší své dvě tři hodinky a pak už je zase čistá obloha, v autě bych dvě tři hodinky popojel, s motorkou se raději někam schovám a tvrdnu. Dnes jsem tedy tvrdnul v Bandelier národním parku a podařilo se mi odtamtud vyjet až v půli sedmé. Ono se píše v průvodci – časté odpolední bouřky, jenže to jsem nevěděl, že to znamená každý den s naprosto železnou pravidelností ať si je obloha ráno třeba naprosto vymetená – jako dneska.

Projel jsem se z Los Alamos skrytého v horách zpátky na severojižní magistrálu a na nejbližším odpočívadle zatábořil. A jak jsem si takhle ulehal na stůl do spacáku spát, už za tmy, přijel si na odpočívadlo jeep, zhasnul světla a vypnul motor. Co ten tady asi tak chce, říkal jsem si, a vono po chvíli do jeepu jako když střelí, protáhl se jako ztřeštěný nájezdem zpátky na dálnici a začal si blikat červeně. A von to byl policajt na čekané na rychlá autíčka. Po zhruba půl hodině se vrátil a číhal znova, jenže ho to pak přestalo bavit a odjel nadobro. Ještě se mám stále co učit místním policajtským trikům,

že má zraněné koleno a zraněný krk a že na oči moc nevidí a jestli bych mu nemohl nějak pomoct, třeba že bych ho vzal na špagát za motorku. Což je naprostý nesmysl, ale on vypadal, že vůbec nejlepší by bylo, kdybych si s ním vyměnil svoji koloběžku za jeho kolo a ještě mu dal nějaké peníze na benzín. Zajímavé typy tady člověk někdy potká.

Odpoledne jsem to konečně pobalil, nakoupil jídlo a Cestou-ke-slunci projel skrze n. p. na druhou stranu. Tahle cesta – vybudovaná v třicátých letech – je vybudovaná čistě pro účely automobilové turistiky. Tedy ne proto, že by se člověk potřeboval dostat skrze průsmyk na druhou stranu nebo tak. A tak ta cesta vede nahoru i dolů hezky pozvolna, ale vede krásnejma horama a je tam spousta odpočívadel, aby si turista mohl zastavit a obrázek si vyfotit. V sedle jsem si vyšlápl půldruhé míle nahoru na vyhlídku, tam už to bylo všechno pod sněhem. Taky jsem si vyfotil několik hor dookola a díval se vypůjčeným dalekohledem na horské kozy ve skále a pěkný to tam bylo. Jenom ty zvířata tam všechny jsou, že se to člověka moc nebojí, že to člověka prostě ignoruje. Zpátky na parkovišti v sedle, kupříkladu, se jedna ta horská koza procházela mezi auty a lízala tam z asfaltu motorovej olej či co to tam mohlo být. Když je to až takhle krotký, tam mám pocit, že něco není v pořádku.

Zastanoval jsem na odpočívce kousek od mého zítřejšího východiště na 6-denní výlet uprostřed ohrad s krávama a uprostřed komárů, ale že jsem použil svůj čerstvě koupený repelent, tak ti to na mě vůbec nelezlo. Nikdy bych nevěřil, že tyhlety repelenty můžou pracovat až takhle účinně.

Úterý 21. června

Vedro mě probudilo brzo brzičko ráno, napěchoval jsem do sebe zase trochu pepsi-coly, abych už konečně vyprázdnil litrovou flašku, kterou chci použít na benzín k vařiči, a sjel jsem cca 6 mil k americko-kanadské celnici, kde je východiště k mému putování. Než jsem se tam nasnídal a přebalil a všechno, tak vám bylo půl jedenácté. Cestou ke svému prvnímu kempu u jezera Glenns jsem potkal dva členy H.S., jeden z nich mi neprodleně zkontroloval povolenku. Též jsem na cestě potkal dost hodně lidí, což mě překvapilo, netipoval bych, že Američani dělají i něco jiného, než autoturistiku. Ale na výchozím parkovišti bylo zaparkovaných docela dost aut ze všech možných států Unie – mezi nimi i Porsche z Indiany – tak se tím údolím Belly river muselo putovat celkem dost lidí. Vedro bylo celý den a celý den jsem se v podstatě nezvedl do vyšších nadmořských výšek, jen jsem se k těm horám přibližoval. O polední pauze jsem si vlezl do řeky a v ledovcové ledové vodě se trochu zchladil, první věc, když jsem dorazil do kempu, bylo, že jsem vlezl do řeky a trochu

Pondělí 1. srpna

No tak teda už srpna, no. Běží mi ten čas rychleji, než bych chtěl, za dva týdny už musím být zpátky v Lafayette. Nechci a nebudu se nijak honit v tom zbývajícím čase, pročež jsem vstal už v šest, abych toho dnes stihnul co možná pokud jen nejvíc … Pravdou je, že jsem vstal brzo, ale spíše proto, že mi už bylo vedro. Odjel jsem opět k Aztéckým ruinám, co nejsou aztécké, a v přilehlém parku si dopoledne dával dohromady své věci. Dokonce jsem si koupil v automatu plechovku Coca-coly a přišel jsem na to, že nejlépe lze charakterizovat její konzumaci slovesem napěchovat. Napěchoval jsem do sebe plechovku Coca-coly. Protože normálně se to nedá vypít, jak je to sladké, a říct, že jsem to snědl, se jaksi nehodí. Napěchovat je skutečně dobré sloveso.

I jsem se odpoledne dovolal domů a prý jsou na Moravě veliká vedra. Mně můžou o vedrech vykládat, já jedu do Údolí smrti … Vyzvedl jsem si fotky v K-martu a ty fotky mě moc nepotěšily. Ty, na které jsem se těšil, se mi nepovedly, napůl chybami mými a napůl záhadně osvětleným filmem. Ty ostatní jsou vesměs dokumentární snímky à la „byl jsem tam“ a „sem se mi postav, ať se mi to vejde do záběru.“ Asi přestanu fotit tolik a budu za hledáčkem více přemýšlet.

A bylo vedro venku, ale ne zase až tak moc, anžto se po obloze honily mraky, a tak já odpoledne projel Novým Mexikem až do Arizony, ne vždycky tou nejpřímější a nejhlavnější cestou, o to však cestou hezčí a zajímavější. Hranice Nového Mexika a Arizony byla pro mne i hranicí pouště a borovicového lesa, což mě docela dost překvapilo, protože ta hranice je čára nakreslená pravítkem a nebyl bych čekal na hranici nějakou výraznější změnu tváře krajiny. Arizonou jsem projížděl indiánskou rezervací, a to už byla opět poušť, protože kdo by taky dal indiánům nějakou dobrou půdu. A indiánská vesnice je dnes houf mobilních domků, řádně ošuntělých a unavených a vůbec to nevypadá, že by tam to teritorium příliš vzkvétalo. Neznám americkou historii natolik dobře, abych mohl říci, že i to je dnes o 100 % lepší než v dobách generace předešlé, ale je to docela možné. Jenže on i bílý Američan se má dnes o 100 % lépe než Američan předešlý, takže tento hypotetický argument stejně pokulhává.

kopečky, trochu. Robert M. Pirsig ve svém Zen & the art of motorcycle maintenance tuhle hranici popisuje jako hranici mezi vyprahlostí a svěží zelení. Tohle potvrdit nemůžu, mně se i Severní Dakota zdála dost zelená.

Z benzínky jsem se pokusil dovolat domů a k Drábkům, doma nikdo nebyl a u Drábků mi otec Drábek sdělil, že Lenka není doma. Zase jsem se zapomněl zeptat, jak že to vlastně dopadla u státnic. Příště.

Popostrčil jsem se k přehradě na Missouri – Fort Peck Lake, těsně pod přehradní zdí to vypadalo na velikej slejvák, tak jsem se raději šel schovat do hospody. Pršelo zdatně, pročež jsem si ke svému rozhodnutí gratuloval. Trochu jsem se tam posušil a přečetl si konečně své pondělní noviny z Minnesoty a odpůldne jsem přejel jenom malej kousek k místní pláži a piknikové stříšce, zakempoval a zase se do té hospůdky vrátil. Dostal jsem tam půlku grilovaného kuřete, až jsem to skoro nebyl schopen sníst, a to vše za pouhých $ 6. To bylo o moc lepší než minule ten krvavej steak. Tahle hospůdka se mi doopravdy líbila, i jsem dostal od vrchního průvodce o místní přehradě – stavěli to v třicátých letech a sypaná hráz je délky 7 kilometrů. Žádný drobek.

Kupodivu jsem byl po dnešní krátké, ale mokré jízdě dost znaven, tak jsem to v půl jedenácté jako poslední host z hospody zabalil a šel spat.

Pátek 17. června

Den, na který hned tak nezapomenu. Ráno na mne svítilo sluníčko, tak jsem se vykoupal v poměrně studené vodě Missouri a taková ranní koupel doopravdy člověka osvěží.

Důvod, proč jsem to vlastně zahnul k Fort Peck původně byl, že jsem se chtěl trochu blíže podívat do prérie a projet se na koloběžce po místních štěrkových cestách místy, kde zas až tak moc civilizace nejni. Že bylo hezky, slunečno, tak jsem si na jednu takovou cestu dneska odbočil. Řeknu vám, ta krajina tam byla zkrátka úžasná. Všude zelené plus jakási zrovna žlutě kvetoucí kytka, malé kopečky, potůčky, co dělají malé Grand Canony, přesně ta krajina, kudy se v mých klukovských snech proháněl na svém věrném mustangu Vinetou a jeho přítel Olda Šetrný. A teď jsem se tam proháněl já v sedle své Jamaha 650 special. Teda až na ty krávy, ty tam za Vinetoua asi ještě nebyly.

Tuhle se ti podívám na botu a vidím, že na ní mám kraví hovno, tedy lejno – pro citlivější. Tak se tak začnu dívat, kde všude je to hovno i na koloběžce, a pak už se jen nestačím dívat na to, jak jedu do škarpy a zase jednou padám na zem. Mám z toho o něco více rozbitý větrný štít a o něco více poškozenou nádrž, zkaženou náladu, říkám si, že mi to hovno doopravdy stálo za to.

pobyt v Údolí smrti v rekreačním středisku už asi nevyjde, uvidíme někdy později. Tento rok mi to vyšlo na to, že jsem se tam projel na koloběžce okolo a nevěřícně zíral na břicháče s golfovejma holema. Pak už bylo mou jedinou starostí dostat se odtamtud pryč, vedro začínalo. Bylo 9 hodin.

Ještě jednu poznámku k Údolí smrti. I tenhle park je – samozřejmě – značně motorizován a k zajímavým místům různosti pouště vede asfaltka a místa jsou pojmenována. Jenom ta jména jsou taková neusedlá, čpící čerstvostí. Náš prapředek by určitě nepojmenoval místa jmény jako Bod inspirace či Umělcova vyhlídka. V jeho době tyhle pojmy prostě nebyly tak široce užívány v jazyce. Našinec zná svou Lysou horu či Dolní Lhotu a krása těchhle jmen a jejich zakořeněnost v jazyce mu dojde až v kontrastu se skřípavým Bodem inspirace.

Dojel jsem až do nížiny pod nejvyšší horou Californie – Mount Whitney a na turistických informacích se usadil na odpoledne, a užíval si stínu a picnikových stolů. A byl bych si jich rád užíval až do večera (měl jsem na čem pracovat), jenže oni mě odtamtud v 5 hodin vyhodili, že zavírají krám. Tak jsem svoje dodělal v místním městském parku a k večeru poodjel 20 mil na dálniční odpočívadlo, ve studené vodě místního potoka se vykoupal a vyčuraný a s vyčištěnýma zubama šel spát. Kam já to mám vlastně zítra jet, když ono se mi to děsně rychle krátí a do Lafayette je odsud přes 2000 mil – týden usilovné jízdy.

Pátek 5. srpna

Siera Nevada se to pohoří tady jmenuje a tady jsem opět po dlouhé době viděl zelené stromy a to byla útěcha pro oko. A když jsem odbočil z hlavní cesty v širokém údolí na vedlejší, co se klikatila horou, to jsem teprve ožil! Tam už to nebyly jednotlivé stromy, tam toho byl plný plničký les. Tohle byla v podstatě jediná vedlejší jedoucí horou na sever a křižovala spoustu hlavních jdoucích do L.A. Po velkých městech rozhodně netoužím a řekne-li se Los Angeles či San Francisko, necuká mi to v řídítkách tímhle směrem. Ovšem spousta těch lidí z měst má teď prázdniny a vyráží se zrekreovat, takže ta moje cesta, byť vedlejší, byla dost plná. Což jsem pochopil vzápětí, co jsem dojel k jezeru Tahoe – uprostřed slušných hor jezero jako kráva a v létě stabilní slunečné počasí. Rázem mi ta krajina připomínala Solnou komoru v Rakousku a to i tím, že pobřeží jezera byly vesměs soukromé pozemky a za vstup na pláž by jeden musel platit. Vzpomněl jsem si na náš Orlík, kde lze ještě stále stanovat celé léto zdarma a říkal jsem si, jakpak dlouho asi ještě. Jenom windscurfů jsem na hladině Tahoe neviděl až tolik – zato motorových plavidel všech velikostí spousty. Američan motor miluje.

rohu je obchodní dům velikosti menší Kotvy, po obvodu toho čtverce pak – ve třech patrech – obchodní promenády a uprostřed toho čtverce – regulární Matějská pouť s kolotoči, rychlodráhou, strašidelným zámkem atd. Na těch obchodech je přitom vidět, že dělají profit, protože si můžou dovolit všelijaké estrády pro zákazníky. V jedné „Kotvě“ kupříkladu pod eskalátory seděl chlapík ve smokingu a hrál na piáno. Kobereček, malý stolek s plastickou kytkou, dvě křesílka a v nich si hoví starší pár obtěžkaný taškama s nakoupenou veteší zasněně zaposlouchaný do klasické muziky. Prostě idylka. Po jisté – ne malé – chvíli jsem našel i obchod se sportem, kde byla ona zkušebna kolečkových bruslí – uprostřed byla zrovna malá tělocvična a chceš-li si vybrat basketový či kopací míč – můžeš si ho nejprve vyzkoušet. Kluci tam samozřejmě házeli balonama na koš jako vzteklí. U vchodu do komplexu jsem dostal plánek a seznam všech obchodů, co tam byly, a bylo to tak, že 1/2 všech obchodů byly hadry, ve 1/4 hospody a restaurace a zbylá čtvrtina pak všechno ostatní, co už tak člověka v těchhle obchodních střediscích nachází. A lidu plno …

Vytratil jsem se ven asi po 4 hodinách, když jsem si nechal vyvolat své první dva prázdninové filmy, a namířil si to zase na severozápad. Na hodně pěkném odpočívadle jsem to zapích’ a že tam bylo i vodácké minitábořiště na řece Rum, tak jsem tak potkal dva vodáky – George a Rotanu, jak si sedí u ohýnku a užívají večera, řeky a pohody. Tak jsem donesl slivovičku a povídal a užíval si s nima. Mimochodem – George je jeden z dalších Američanů obrácených na slivovicovou víru. Začínám přemýšlet o tom, že si koupím vlastní kánoi, až teda budu zase doma.

Neděle 12. června

A sedmý den odpočíval po své práci. Tak teda jo, tak jsem taky odpočíval. Respektive jsem doháněl, co jsem neudělal dříve. Znova vyladění motorky, olej, řetěz, a zdá se, že tyhle dvě operace budu dělat celkem často. S olejem tomu rozumím, někudy to prostě teče ven, ale s řetězem tomu nerozumím. Kde se to může, u čerta, pořád takhle vytahovat? Kdybych tam před odjezdem z Lafayette nevyříznul neohebný dvojčlánek a řetěz takto vydatně nezkrátil, tak už teď nemám, kam bych ho vyšponoval, pomalu. Takhle mám místa halabala, vlastně habaděj, ale na rozum mi to nejde.

Trochu jsem si plánoval, kudy že to popostrčím příští dny, a trochu jsem si lenošil, četl v knížkách a trochu jsem pral a vono mi to kupodivu zabralo celý den. Že odpoledne i trochu pršelo, tak se mi ani nikam moc z pod piknikové stříšky nechtělo. Pár motorek projelo okolo – hezkejch, Honda Gold Wing a tak, a jedna ta motorka – Jamaha – podobná té mojí, ale novější – si to přihasila až pod stříšku v sedle s Johnem. Že byl na té svojí jen hodně nalehko a že se mu nechtělo dále moknout, tak se přijel schovat. Povídali

nízkou spolehlivostí. Dnešní Harley zachoval design z 40.–50. let a udělal tu motorku spolehlivou. A drahou. Hodně drahou, tak až se z ní stává šperk k nošení na speciální příležitosti, jako je třeba výroční Sturgis. Což znamená, že ať je to v N.Y. či v L.A., Harley se naloží na přívěs a odjede se do Sturgis. Tam se znovu vypucuje všechen prach z cesty a týden se pojezdí po okolí a domů se to znovu odveze na přívěsu. OK, každý svého štěstí strůjcem, já si myslím, že nemůžeš-li na té své odjet, nech ji tam, kde je.

Ve Spearfish už byly motorky v převaze nad auty, v centru mezi historickými zlatokopeckými baráčky se ten Harley otevře, co to dá, a v ozvěně je ta motorka teprvá slyšet. 10 mil do Sturgis bylo úžasných. Ať se člověk rozhlídnul dopředu, dozadu, doprava či doleva, všude byly motorky. Jako řidič auta bych se tam normálně bál, jako řidiči koloběžky se mi to moc líbilo. V samotném Sturgis je v centru na Hlavní třídě vjezd povolen jenom motorkám, stojí tam zaparkované ve 4 řadách přes 6 křižovatek a je to totální motorkové šílenství. Podotkněme pod čarou, že v myslivecké kombinéze se tam skutečně nejezdí, alebrž je to všechno černá kůže v Harleyově stylu s mohutnými tetováními atp. Lidi se navzájem fotí a filmujou, protože se jim to líbí a obecně se cítí mezi svými. Občas se tam projede skoro nahatá bába (rozuměj v plavkách), což je v Americe hodně neobvyklé, takže to vyvolává velikou odezvu a ještě mohutnější focení a filmování. V rámci shromáždění probíhají i všelijaké závody a rallye atp., ovšem jenom jako vedlejší akce. Hlavním účelem shromáždění – aspoň se mi zdálo – je nevšednost nakupení tolika motorek na jedno místo. Manželé – kupř. – se urvou na pár dní od dětí a v sedle Harley si můžou trochu zavzpomínat na divoké mládí, svého Haryka můžou ukázat ostatním atd. Psali v novinách, že kdo se nepromenádoval se svojí motorkou po Hlavní třídě, nebyl ve Sturgis, tak jsem se tam taky projel dokola a – byť nejsem bába v plavkách – vzbudil jsem trochu pozornosti svými kufry na koloběžce.

Bylo už večer a do nočního života jsem se rozhodně nechtěl zapojit, tak jsem odjel kousek ze Sturgis do Černých hor a u cesty zastanoval. A přestože mi u ucha patrně burácely Harleye celou noc, spal jsem bez problémů.

pročež jsou v tomto městečku vybudovány plavební komory. Veliké plavební komory, o moc větší než ty v Kolíně na Labi. V návštěvním centru jsem se potkal se školní exkurzí – asi padesát lidí asi tak 12 let starých. Protože tam lodě nejezdí každou chvíli, ale jenom občas, a taky proto, že turista chce být informován, natočili tam pro místní potřeby dokumentární film o historii místních plavebních komor. V Americe historie začíná zhruba rokem 1620, kdy sem z Evropy přijeli první stálí osadníci, a tak ono to nezabere moc času zdokumentovat historii plavebních komor počínaje od Adama. V určitém smyslu byl ten dokument monotonní – lidi nechtěli vykládat a nakládat lodě na jednom a druhém jezeře, tak udělali nejprve plavební komory pro kánoe. Pak se vám tady začal rozvíjet průmysl a bylo potřeba udělat komory větší, tak se udělaly větší. Pak se vám znovu rozvíjel průmysl a bylo třeba ještě větší komory, tak se udělaly ještě větší. Při zhruba pátém zvětšení se děti školní exkurze začaly nezadržitelně nudit a bavit, při sedmém nebyly k utišení a po devátém začaly nadšeně tleskat, že už je konec. Nebyl. Desáté zvětšení se teprve plánuje – spojením dvou sousedních komor v jednu velikou, avšak i toto už bylo zahrnuto v dokumentárním filmu. Po filmu následovala prohlídka vlastních plavebních komor a učitelé vyhrožovali dětem – kdo bude zlobit, toho pošleme znova se podívat na dokumentární film.

Já jsem se k večeru projel konečně taky ve směru na Rockie Mountains, tedy na západ, a dalo se to určit i podle toho, že mi slunce svítilo do očí. Na motorce – nic moc. Nicméně jsem si našel místečko na přespání, dokonce kempingové zařízení, protože to byl kemp, jenom jsem za to nic neplatil, protože tam nebyl žádný výběrčí. Každé jedno místo pro stan bylo vybaveno stolem a ohništěm, takže pěkný. To ohniště spočívalo z jeden a půl stopy vysoké železné obruče s roštem a já uznávám, že to je vynikající věc na vaření. Jenom – takovej dočista malej táborovej ohýnek s pečlivě naskládanou hraničkou dříví – to v takhle vysoké železné obruči neuděláš. Tak jsem tam naházel klacky jak jen to šlo a měl jsem večer ohýnek stavebních dělníků na předměstí, co naházou zbytky dřeva do popelnice a zapálí, aby si v zimě trochu ohřáli ruce. Znovu jsem se potkal s jezevcem – tentokrát však jen jedním, takže nebyl v početné převaze, takže neměl šanci. Posvítil jsem si na šelestění listí baterkou a zprvu jsem viděl jen dvě zelené svítící oči. Později se to vybatolilo z křoví a byl by šel až ke mně, kdybych na něj nezadupal. Mimochodem – anglicky se tohle zvíře jmenuje raccoon. (Česky mýval.)